

تشخیص *Phaeoacremonium tuscanum* و گونه‌های *Botryosphaeriaceae* همراه با

بیماری زوال انگور در ایران و بررسی نقش بقایای هرس شده

در ماندگاری عوامل بیمارگر*

DETECTION OF *Phaeoacremonium tuscanum* AND
BOTRYOSPHAERIACEAE SPECIES ASSOCIATED WITH
GRAPEVINE DECLINE IN IRAN AND THE POTENTIAL ROLE OF
PRUNING DEBRIS ON THE SURVIVAL OF THE PATHOGENSمریم عرب نژاد و حمید محمدی**^۱

(تاریخ دریافت: ۱۳۹۲/۱/۳۱؛ تاریخ پذیرش: ۱۳۹۲/۸/۶)

چکیده

در بهار و تابستان سال‌های ۱۳۸۸ و ۱۳۹۱ و به منظور جداسازی و شناسایی قارچ‌های همراه با زوال انگور در استان‌های کرمان (جنوب شرق ایران) و کهگیلویه و بویر احمد (جنوب غرب ایران) از باغ‌های مختلف بازدید به عمل آمد. از درختان انگور با علائم بیماری شامل زردی، کم برگی، کاهش رشد، پژمردگی، زردی بین رگبرگی، علائم داخلی مانند وجود لکه‌های سیاه‌رنگ و تغییر رنگ بافت چوب در برش عرضی و هم‌چنین بقایای هرس شده چوب انگور در کف باغ‌ها نمونه‌برداری شد. جداسازی عوامل قارچی از بافت‌های تغییر رنگ یافته چوب و پیکنیدیوم‌های تشکیل شده روی بقایای هرس شده با به کارگیری محیط کشت‌های عصاره مالت - آگار حاوی یک میلی‌گرم در میلی‌لیتر سولفات استرپتومیسین (MEAS) و عصاره سیب زمینی-آگار (PDA) انجام گردید. بر اساس ویژگی‌های ریخت‌شناختی و مولکولی چهار گونه *Phaeoacremonium tuscanum*، *Diplodia seriata*، *Botryosphaeria dothidea* و *Neofusicoccum parvum* از نمونه‌های جمع‌آوری شده جداسازی و شناسایی شد. در این خصوص، دو گونه *D. seriata* و *B. dothidea* از درختان بیمار و پیکنیدیوم‌های تشکیل شده روی بقایای هرس شده جداسازی گردیدند در حالی که گونه *N. parvum* تنها از پیکنیدیوم‌های موجود روی بقایای هرس شده به دست آمد. گونه *Pm. tuscanum* از درختان انگور با علائم زردی، برگ‌ریزی، کوتولگی برگ‌ها و وجود لکه‌ها و رگه‌های سیاه رنگ در برش عرضی از شاخه‌های آلوده جداسازی شدند. آزمون بیماری‌زایی روی شاخه‌های سبز رقم عسکری و تحت شرایط گلخانه‌ای انجام شد. براساس نتایج به دست آمده از آزمون بیماری‌زایی، همه گونه‌های مورد استفاده بیماری‌زا بودند و بعد از گذشت ۲۵ روز باعث تغییر رنگ بافت چوب در قلمه‌های مایه‌زنی شده گردیدند. جهت اثبات آزمون کخ قارچ‌های مایه‌زنی شده مجدداً از حاشیه بافت آلوده و سالم جداسازی و شناسایی شدند. بر اساس اطلاعات موجود این اولین گزارش از *Pm. tuscanum* همراه با زوال انگور در ایران است. هم‌چنین این مطالعه اولین گزارش از وجود سه گونه *D. seriata*، *N. parvum* و *B. dothidea* روی بقایای هرس شده چوب در باغ‌های انگور در این کشور است.

جهت ملاحظه متن کامل مقاله به صفحات (139-148) متن انگلیسی مراجعه شود.

* بخشی از پایان نامه کارشناسی ارشد نگارنده اول، ارائه شده به دانشگاه شهید باهنر کرمان

** مسئول مکاتبات، پست الکترونیکی: hmohammadi@uk.ac.ir

۱. به ترتیب دانشجوی سابق کارشناسی ارشد و دانشیار بیماری‌شناسی گیاهی، دانشکده کشاورزی، دانشگاه شهید باهنر کرمان